

CZY WIEMY W CO SIĘ UBIERAMY?

Na dzień dobry małe zadanie:

Państwo Kowalscy wybrali się ze swoimi dziećmi z córką i synem, mniej więcej w Waszym wieku, na zakupy ubraniowe.

Pan Kowalski kupił sobie:

1. kaszkiet, 2. bolo, 3. pederastkę, 4. sztyblety, 5. poszetkę.

Pani Kowalska kupiła sobie:

6. mitenki, 7. garsonkę, 8. kardigan, 9. oksfordki, 10. gawroszkę.

Córka kupiła:

11. ramoneskę, 12. espadryle, 13. szmizjerkę, 14. creepersy, 15. pareo.

Syn kupił:

16. bomberkę, 17. chinosy, 18. bokserki, 19. sneakersy, 20. snapback.

Jestem pewna, że wiele tych nazw stanowi dla Was pewien problem, dlatego też poniżej przedstawię te elementy ubrań, a Waszym zadaniem będzie dopasowanie ich do zakupów rodziny Kowalskich. Miłej pracy.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

Jeżeli przyjmiemy, że pierwszymi ludźmi na Ziemi byli Adam i Ewa, to historia powstania ubrań zacznie się od figowych listków, którymi się przykrywali, gdy poczuli się zawstydzeni po skosztowaniu zakazanego owocu. A w epoce kamienia łupanego nasi kudłaci przodkowie po raz pierwszy zaczęli się okrywać futrami i skórami chroniąc się przed zimmem. Materiałem do wykonywania ubrań były także trawy i liście.

Archeolodzy odkryli w wykopaliskach, igły do szycia z kości i kości słoniowej z około 30 000 p.n.e., znalezione w pobliżu Kostenki w Rosji. Barwione włókna lniane, które mogły być użyte w ubraniach, znaleziono w prehistorycznej jaskini w Republice Gruzji, sięgają 36 000 p.n.e.

Odzież początkowo nie pełniła raczej funkcji ocieplającej, na co wskazują badania jego funkcji u wielu plemion tradycyjnych. Zanim człowiek zakrył po raz pierwszy strefę genitalną, nie miała ona też w najmniejszym stopniu, charakteru intymnego, wstydlwego.

Ubranie służy wielu celom: może służyć jako ochrona przed wpływem czynników atmosferycznych, szorstkich powierzchni, roślin powodujących wysypkę, ukąszeń owadów, drzazg, kolców i ukłuc, stanowiąc barierę pomiędzy skórą a środowiskiem. Odzież może izolować przed zimmem lub gorącem, a także może stanowić barierę higieniczną, utrzymując materiały zakaźne i toksyczne z dala od ciała. Odzież zapewnia również ochronę przed promieniowaniem ultrafioletowym.

Stosowana odzież może być odbierana jako forma komunikatu niewerbalnego. Ubiór (lub jego elementy) może być formą demonstrowania swoich poglądów, bądź

przynależności do określonych grup - czarne koszule Milicji faszystowskiej z pierwszej połowy XX wieku, stroje subkultur, pomarańczowe fragmenty odzieży jako symbole solidarności z uczestnikami pomarańczowej rewolucji na Ukrainie.

Właściwy ubiór jest także kluczową kwestią w marketingu gospodarczym i politycznym, nad którym pracuje cały sztab specjalistów. W większości kultur, zróżnicowanie ubrań ze względu na płeć jest uznawane za uzasadnione. Różnice dotyczą stylów, kolorystyki, rodzajów tkanin i innych. W społeczeństwach zachodnich spódnice, sukienki i buty na wysokim obcasie są zazwyczaj postrzegane jako odzież damska, podczas gdy krawaty są zazwyczaj postrzegane jako męskie ubranie. Spodnie były kiedyś postrzegane jako odzież wyłącznie męska, ale obecnie mogą być noszone przez obie płcie.

Odzież przeznaczona do noszenia przez każdą z płci nazywana jest odzieżą unisex. Ubrania unisex, takie jak T-shirty, są zazwyczaj prostsze, aby pasowały do szerszej gamy ciał. Większość ubrań unisex pojawiła się jako odzież męska, ale niektóre wyroby, takie jak fedora (kapelusz), były pierwotnie noszone przez kobiety. Wraz z rozwojem cywilizacji ludzie nauczyli się robić tkaniny, zaczęli także dbać o użytkową rolę stroju i o atrakcyjny i elegancki wygląd.

Pojawiła się moda. Od starożytności moda była kreowana przez władców i ich dwory. Ubiór służył wtedy określeniu statusu społecznego - inaczej ubierały się osoby uczone i robotnicy, kobiety zamężne, wdowy i panny. Ubiór stanowił również podkreślenie statusu materialnego. Dopiero w średniowieczu pojawiły się pierwsze zróżnicowane stroje męskie i damskie, na których rozwój miały wpływ obecne trendy, które wynikały z kontaktów z Bliskim Wschodem, który stanowił inspirację dla ubioru z tej epoki - bogate zdobienia, motywy kwiatowe, kolorowe i bogato zdobione tkaniny, wyszukane nakrycia głowy.

Dostępne były jedynie dla określonych grup społecznych z wyższych sfer - władców, właścicieli ziemskich oraz zamożnego mieszczaństwa. W niektórych społeczeństwach odzież może być używana do wskazania rangi lub statusu.

W starożytnym Rzymie, na przykład, tylko senatorowie mogli nosić ubrania barwione purpurą tyryjską. W tradycyjnym społeczeństwie hawajskim tylko wysokiej rangi wodzowie mogli nosić peleryny z piór lub rzeźbione zęby wielorybów. W Chinach, przed ustanowieniem republiki, tylko cesarz mógł nosić żółte ubrania.

Odzież może również stanowić oznakę pełnionej roli społecznej, np. jako uniform policjanta, lekarza, strażaka, żołnierza itp., sutanna księdza, bądź szkolny mundur uczenia. Elementy odzieży mogą też być powiązane z wyznaniem osoby ją stosującej (np. turbany u Sikhów).

Religie mogą też ograniczać swobodę w wyborze ubioru, np. w islamie skromny ubiór (hidżab) obowiązuje obie płci. Bardziej restrykcyjne są jednak zasady kobiecej skromności - jedynie twarz i dłonie mogą być widoczne; niektóre muzułmanki noszą burkę - zasłonę okrywającą całe ciało, z otworami na oczy.

A teraz czas na rozwiązanie zadania:

1. **KASZKIET**- zdjęcie nr 9, czapka męska z daszkiem i okrągłym denkiem, płaskim lub lekko wypukłym;
2. **BOLO** - zdjęcie nr 2, rodzaj krawata składającego się z kawałka sznura lub plecionej skóry z ozdobnymi metalowymi końcówkami, spinany spinką lub suwakiem. Pochodzi z USA i nawiązuje do tradycji ubiorów kowbojskich i Dzikiego Zachodu;
3. **PEDERASTKA** - zdjęcie nr 11, męska saszetka na dokumenty;
4. **SZTYBLETY** - zdjęcie nr 14, buty z płaską podeszwą i cholewką nad kostkę. Pozbawione są zamków, sznurówek i zapieć, bo wszywa się w ich boki elastyczną gumę, która ułatwia zakładanie. Pierwotnie służyły do jazdy konnej;
5. **POSZETKA** - zdjęcie nr 19, ozdobna chustka, którą wkłada się do niewielkiej kieszonki na piersi, po lewej stronie marynarki;
6. **MITENKI** - zdjęcie nr 8, rękawiczki bez palców lub okrywające palce tylko w połowie;
7. **GARSONKA** - zdjęcie nr 10, komplet składający się ze spódnicy i zakietu;
8. **KARDIGAN** - zdjęcie nr 16, typ swetra zapinanego z przodu, bez kołnierza;
9. **OKSFORDKI** - zdjęcie nr 20, sznurowane półbuty, płaskie lub na niewielkim podwyższeniu;
10. **GAWROSZKA** - zdjęcie nr 4, ręcznie malowana jedwabna apaszka;
11. **RAMONESKA** - zdjęcie nr 15, potoczna nazwa motocyklowej kurtki, która charakteryzuje się kilkoma stałymi cechami: zawsze ma podwójne klapy z ćwiekami, przesunięty w bok zamek błyskawiczny i przyszyty pas do ściągania pól;
12. **ESPADRYLE** - zdjęcie nr 12, lekkie letnie buty, w których podeszwa jest wykonana z plecionki jutowej, z hiacynta wodnego lub innych naturalnych traw;

13. **SZMIZJERKA** - zdjęcie nr 1, praktyczna sukienka, której krój bazuje na fasonie klasycznej koszuli, z kieszeniami i paskiem zapinanym lub wiązany w talii;
14. **CREEPERSY** - zdjęcie nr 6, rodzaj butów o charakterystycznej, grubej, karbowanej podeszwie (platformie), wykonanej z gumy;
15. **PAREO** - zdjęcie nr 13, prostokątna, kwadratowa lub trójkątna chusta z cienkiej tkaniny, noszona jako część damskiego stroju plażowego i zawiązywana zwykle na biodrze;
- 16 **BOMBERKA** - zdjęcie nr 3, kurtka pilotówka, zapinana na zamek, najczęściej ma ściągacze na wysokości talii i na końcu rękawów oraz dwie kieszenie po bokach, nie posiada kołnierza;
17. **CHINOSY** - zdjęcie nr 7, klasyczne spodnie z miękkiego materiału, z dwiema ukośnymi kieszeniami z przodu i dwiema wpuszczonymi z tyłu. Pierwotnie powstały na potrzeby wojska amerykańskiego, które pod koniec XIX wieku walczyło z Hiszpanami o Filipiny;
18. **BOKSERKI** - zdjęcie nr 5, rodzaj męskiej bielizny, noszonej jako krótkie spodnie, luźne szorty;
19. **SNEAKERSY** - zdjęcie nr 18, obuwie z płaską podeszwą i cholewką. Ich nazwa pochodzi od angielskiego słowa „sneak”, co można tłumaczyć jako - skradać się;
20. **SNAPBACK** - zdjęcie nr 17, popularny rodzaj czapki z daszkiem, która charakteryzuje się regulowanym zapięciem z tyłu.

Obecnie obowiązkowym elementem codziennej stylizacji są maseczki ochronne i trzeba przyznać, że wyobraźnia ludzka w ich projektowaniu jest nieskończona.

Serdecznie pozdrawiam i zachęcam do poznawania świata ubrań.

Iwona Kozłowska